

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет юридичний
Кафедра цивільного права та процесу

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри цивільного
права та процесу
факультету юридичного
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри цивільного права та
процесу проф. Володимир КОССАК

Силабус з навчальної дисципліни
«Житлове право»
що викладається в межах ОПН «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 081 «Право»

Львів – 2022

**Силабус курсу «Житлове право»
2022-2023 навчального року**

Назва курсу	Житлове право
Адреса викладання курсу	вул. Січових Стрільців, 14, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра цивільного права та процесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Михайлів Марія Омелянівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: mary.mykhayliv@gmail.com , електронна сторінка кафедри: http://law.lnu.edu.ua/department/kafedra-cyvilnogo-prava-ta-procesy , юридичний факультет, кафедра цивільного права та процесу
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються в день проведення лекцій/практичних занять.
Сторінка курсу	civil.law.procedure@gmail.com
Інформація про курс	<p>Житлове право є однією із професійно орієнтованих дисциплін згідно з навчальним планом юридичного факультету. Предметом вивчення даного курсу є житлове законодавство, яке регулює житлові правовідносини.</p> <p>Глибоке засвоєння здобувачами вищої освіти правових засад регулювання житлових правовідносин є необхідною умовою формування кваліфікованих юристів, зокрема, майбутніх юрисконсультів, адвокатів, суддів, нотаріусів, прокурорів тощо.</p> <p>Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання з житлового права, обов'язкові для того, щоб забезпечити правовий супровід реалізації житлових прав осіб та застосувати відповідні норми на практиці.</p>
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Житлове право» є навчальною дисципліною на вибір здобувачів вищої освіти відповідно до Освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня для підготовки здобувачів вищої освіти з галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», яка викладається за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Житлове право» є опанування здобувачами вищої освіти теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо тлумачення-з'ясування та тлумачення-роз'яснення норм житлового законодавства України, а також самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації права на житло.</p> <p>Цілями вивчення навчальної дисципліни «Житлове право» є: ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними та практично-</p>

	<p>прикладними проблемами організації та функціонування житлового права; ознайомити здобувачів вищої освіти з проблемами правового регулювання житлових правовідносин та основними джерелами, необхідними для його вивчення; ознайомити з принципами та методами даного інституту і навчити використовувати їх зміст при вирішенні конкретних правових питань; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; дати чітке уявлення про суб'єктів житлових відносин та їх види; розкрити правову природу договорів в житловій сфері; показати роль та значення житлового права на сучасному етапі розвитку України в умовах гармонізації законодавства та інтеграції України в Європейський Союз; продемонструвати нерозривний зв'язок матеріальних норм приватного та публічного характеру з їх практичним застосуванням; сприяти належному вивченню питань відповідальності та захисту житлових прав тощо.</p>
<p>Література та інші джерела для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Житлове право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: ТОВ «Центр учбової літератури». 2022. 250 с. 2. Право на житло: цивільно-правові аспекти / [М. В. Венецька, І. Ф. Севрюкова, А. Ю. Бабаскін, ... Г. В. Єрмоєнко та ін.]; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ: Наукова думка, 2017. 198 с. 3. Цивільне право України: підручник. Ч. 2. Особлива частина. за заг. ред. Шишки І.Р., Київ: Ліра-К. 2022. 948 с. 4. Швидка В. Г. Захист цивільних прав фізичних та юридичних осіб при розірванні договору найму (оренди) житла: монографія. Одеса: Фенікс, 2017. 195 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Аврамова О. Формування житлових правовідносин. <i>Підприємництво, господарство і право</i>. 2019. №11. С. 5-12. 6. Борцев П.С. Порівняльно-правова характеристика умов фінансування будівництва житла. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2021. №1. С.172-176. 7. Дякович М. М. Сімейне право України: навчальний посібник. Харків: ЕКУС. 2022. 416 с. 8. Ільєнко В., Ільєнко Д., Карпенко Р. Принципи житлового права. <i>Підприємництво, господарство і право</i>. 2017. №10. С. 37-40. 9. Карпенко Р. В. Права членів сім'ї власника житла на користування цим житлом. <i>Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції</i>. №1. 2018. С. 77-80. 10. Лисенко І. В. Право приватної власності на житло та його обмеження : монографія / І. В. Лисенко, А. М. Лисенко, К. В. Скиданов, Л. В. Перевалова. Київ: ДП «Вид.дім «Персонал»», 2018. 180 с. 11. Майданик Р. А. Речове право: підручник. Київ: Алерта, 2019. 1102 с. 12. Михайлів М.О. Поняття та ознаки житла як об'єкта цивільних правовідносин. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXIV звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2018 р.). Частина 1. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. С.175-178.

13. Михайлів М.О. Предмет договору найму жилого приміщення в будинках державного і громадського житлового фонду. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: тези регіональної науково-практичної конференції (15 грудня 2017 року).- Львів: ЛьвДУВС, 2017. С. 247-250.

14. Михайлів М.О. Проблеми правового регулювання відносин у сфері реалізації права на житло. Збірник матеріалів науково-практичного семінару 4 жовтня 2019 р. «Проблеми приватного права в умовах гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу» Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2019. С. 103-107.

15. Михайлів М.О. Соціальне житло як об'єкт договірних відносин найму соціального житла. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXVI звітної науково-практичної конференції (6–7 лютого 2020р.). Частина 1. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2020. С. 169-171.

16. Породько В. Підстави виселення зі службового житла в контексті висновків Великої палати Верховного Суду. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №6. С. 39-43.

17. Рим Т.Я. Цивільно-правові засади регулювання інвестиційних відносин у будівництві: монографія. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 388с.

18. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Договірне право. Академічний курс. Київ: ПАІС 2020. 464 с.

19. Скрипник В.Л. Теоретичні і методологічні проблеми об'єктів цивільних прав: монографія. Кременчук: Вид. Щербатих О.В., 2020. 380 с.

20. Спадкове право крізь призму судової практики: монографія; за ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 536 с.

21. Сушко Д.О., Карпенко Р.В. Користування житловими приміщеннями в будинках державного та громадського житлових фондів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. №1. 2018. С. 92-95.

22. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіряк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

23. Яновицька А.В. Забезпечення права на повагу до житла в Україні. *International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage»: Conference proceedings, January 25–26, 2019. Arad: Izdevniceiba «Baltija Publishing», С. 216-218.*

24. Michelle L. Oren Rachelle Alterman The Right to Adequate Housing Around the Globe: Analysis and Evaluation of National Constitutions. / In book: Sandeep Agrawal, Ed. Rights and the City: Progress, problems and practice. Chapter: 3 .Publisher: Alberta University Press. 2022. 197 p.

25. Wells, K. (2019). The right to housing. *Political Studies*, 67(2), 406-421. Wetzstein, S. (2017). The global urban housing affordability crisis. *Urban Studies*, 54(14), 3159– 3177.

26. McIsaac, E. (2019). Opinion: Why we need cities to fully realize the right to housing in Canada. Maytree website <https://maytree.com/publications/why-we-need-cities-to-fully-realizethe-right->

	to-housing-in-canada/
Тривалість курсу	120 годин
Обсяг курсу	<p>Денна форма: 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 2 години відводиться на залік.</p> <p>Заочна форма: 16 годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 8 годин практичних занять та 2 години відводиться на залік.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні проблеми науки житлового права; - основні джерела, необхідні для вивчення житлових правовідносин; - принципи та методи житлового права; - поняття, елементи житлових правовідносин; - поняття, види та правовий статус суб'єктів житлового права; - поняття, види об'єктів житлових правовідносин; - особливості надання громадянам жилих приміщень у будинках державного, громадського житлового фондів, житлового фонду соціального призначення; - правову природу договорів щодо користування житлом, набуття права власності на житло; - механізм захисту суб'єктами житлового права свої прав та інтересів тощо. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати знання з житлового права у вирішенні професійних завдань; - застосовувати принципи та норми житлового права; - дати юридичну оцінку житловим правовідносинам; - тлумачити житлово-правові норми чинного законодавства України та використовувати роз'яснення вищих судових та інших органів у процесі застосування норм права; - складати документи, що опосередковують реалізацію житлових прав громадян; - вирішувати справи, пов'язані з охороною житлових прав громадян, раціональним використанням житла та забезпеченням захисту житлових прав громадян; - правильно застосовувати набуті теоретичні знання та норми чинного житлового законодавства України при вирішенні конкретних справ, що виникають у практичній діяльності різних державних органів чи окремих громадян, у їх взаємовідносинах; - вміти у належній формі викласти результати проведеної роботи — скласти проект рішення чи відповіді відповідного державного органу, заяви громадян (наприклад, з метою одержання інформації про стан та плани, проекти розвитку, реформування житлово-комунального господарства відповідного населеного пункту), тощо; - сприяти забезпеченню дотримання житлового правопорядку, реалізації житлових прав особи, вирішувати питання взяття громадян на квартирний облік та надання житла у державному, спеціальному житлових фондах і т.д.; - знаходити необхідні правові норми, що вміщуються у великому

масиві нормативно-правових актів житлового законодавства, а також у актах інших суміжних галузей законодавства для застосування у конкретній професійній ситуації;

- узагальнювати практику застосування житлового законодавства та робити відповідні висновки.

Вивчення навчальної дисципліни «Житлове право» спрямовано на розвиток у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного, логічного, критичного та креативного мислення, аналізу та синтезу;
2. Здатність проводити системні дослідження на різних рівнях;
3. Здатність до ефективного пошуку, оброблення та комплексного аналізу інформації із доступних, в тому числі цифрових, джерел;
4. Здатність до креативного мислення та генерування нових ідей;
5. Здатність приймати неупереджені та обґрунтовані рішення;
6. Здатність фахово спілкуватися з представниками інших професійних груп.

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

2. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів приватного права.

3. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення щодо захисту прав та свобод людини, вчинення процесуальних дій, давати розгорнуту юридичну аргументацію цих рішень та способів ефективного захисту прав та законних інтересів суб'єктів правовідносин.

4. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур цивільного, господарського та адміністративного судочинства в Україні.

5. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності, в тому числі щодо охорони та захисту прав і свобод.

6. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування, зокрема при вирішенні правових спорів, виходячи зі змісту принципів права та правових цінностей, ефективно оперувати інтерпретаційно-правовими актами у правозастосовній діяльності.

7. Здатність критично оцінювати та прогнозувати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів правовими механізмами, враховуючи фактичні обставини справи та чинне нормативно-правове регулювання відповідних правовідносин.

8. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

9. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування на основі знань теорії та практики правозастосовної техніки, враховуючи

	вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Ключові слова	Житлове право, житлові правовідносини, суб'єкти житлових правовідносин, житло, захист житлових прав, договір найму житла.
Формат курсу	Денна/Заочна
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Поняття та місце житлового права в приватному праві України. Джерела правового регулювання житлових правовідносин.</p> <p>Тема 2. Житлові правовідносини. Житловий фонд України.</p> <p>Тема 3. Порядок надання громадянам жилих приміщень у будинках державного та громадського житлового фонду, житлового фонду соціального призначення.</p> <p>Тема 4. Виникнення та реалізація права власності в будинках (квартирах) приватного житлового фонду.</p> <p>Тема 5. Договір найму (оренди) житла в приватному, державному та соціальному житлових фондах.</p> <p>Тема 6. Правове регулювання користування службовим житлом та гуртожитками.</p> <p>Тема 7. Утримання та обслуговування житлового фонду. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.</p> <p>Тема 8. Припинення житлових відносин. Захист житлових прав.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру Контроль: практичні заняття; усний/письмовий модуль
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі вищої освіти потребують базових знань з нормативних та вибіркових дисциплін «Цивільне право України», «Конституційне право України», «Цивільне процесуальне право України», «Сімейне право України» достатніх для сприйняття категоріального апарату даної вибіркової дисципліни.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекційні заняття. Практичні заняття у формі дискусій. Тьюторський супровід здобувачів вищої освіти. Проектно-орієнтоване навчання.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>✓ практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50.</p> <p>✓ модуль: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що здобувачі вищої освіти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної</p>

	<p>недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Лектором враховується робота здобувачів вищої освіти під час лекційних занять, а також їх відвідування при перевірці модульних робіт. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Джерела підготовки. Усі джерела підготовки можуть надаватися викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного контролю, самостійної роботи та бали підсумкового контролю. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
Питання до модуля та заліку.	civil.law.procedure@gmail.com
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
<i>Тема 1.</i>	Поняття та місце житлового права в приватному праві України. Джерела правового регулювання житлових правовідносин.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	<i>Під час практичних занять</i>
<i>Тема 2.</i>	Житлові правовідносини.	<i>Лекція / Практичне</i>	Житловий кодекс України від	<i>2 год. Завдання для здобувача</i>	<i>Під час практичних</i>

	Житловий фонд України.	<i>(конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	занять
Тема 3.	Порядок надання громадянам жилих приміщень у будинках державного та громадського житлового фонду, житлового фонду соціального призначення.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	Під час практичних занять
Тема 4.	Виникнення та реалізація права власності в будинках (квартирах) приватного житлового фонду.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	Під час практичних занять
Тема 5.	Договір найму (оренди) житла в приватному, державному та соціальному житлових фондах.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з</i>	Під час практичних занять

		<i>час його проведення)</i>	дисципліни та планах практичних занять.	<i>обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	
<i>Тема 6.</i>	Правове регулювання користування службовим житлом та гуртожитками.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	<i>Під час практичних занять</i>
<i>Тема 7.</i>	Утримання та обслуговування житлового фонду. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	<i>Під час практичних занять</i>
<i>Тема 8.</i>	Припинення житлових відносин. Захист житлових прав.	<i>Лекція / Практичне (конкретний вид лекційного та практичного заняття (дискусія, групова робота тощо) визначається викладачем під час його проведення)</i>	Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1983, Додаток до № 28, ст.573. Інші джерела подаються у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять.	<i>2 год. Завдання для здобувача вищої освіти визначаються у планах практичних. Здобувач вищої освіти може запропонувати виступити з обраною темою доповіді на практичному занятті</i>	<i>Під час практичних занять</i>